

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ป่าไม้ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้ประชาชนสามารถยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในป่าที่ไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และ
เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพของบุคคล ตลอดจนแก้ไขโทษของการแผ้วถางป่าให้เหมาะสม ซึ่งการตรา
พระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๔/๑ และ มาตรา ๕๔/๒ ของหมวด ๕ การแผ้วถางป่า
แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

“มาตรา ๕๔/๑ ผู้ใดไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ ได้ก่อสร้าง แผ้วถางป่าที่ไม่มีสภาพ
เป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าที่ไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม
และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อยึดถือครอบครองและทำประโยชน์เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่
ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยื่นคำขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่ป่านั้นตั้งอยู่เพื่อขอหนังสือรับรอง
การยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ยื่นคำขอไม่มีที่ดินทำกินหรือมีไม่ถึงยี่สิบไร่

(๒) เป็นผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ป่าที่ไม่มีสภาพเป็นป่าหรือเป็นป่าเสื่อมโทรม และไม่เป็นป่าที่ควรอนุรักษ์เพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบห้าไร่

(๓) ผู้ยื่นคำขอได้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ป่าก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ

(๔) เหตุผลอื่น ๆ

การส่งอนุญาตตามวรรคสอง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการรังวัดที่ดินที่ยื่นคำขอยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ แล้วออกหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์แก่ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งไม่อนุญาต และผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วย ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อสภาท้องถิ่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งไม่อนุญาต คำสั่งของสภาท้องถิ่นให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๔/๒ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๔/๑ มีสิทธิครอบครองที่ดินนั้น แต่ไม่สามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้แก่ทายาทโดยธรรม แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ยื่นคำขอมีสติในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยที่ดินหรือกฎหมายอื่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ ตริ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๒ และใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒ ตริ ผู้ใดก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าหรือเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าเป็นการกระทำตามมาตรา ๕๔/๑ ผู้นั้นไม่มี ความผิดและไม่ต้องรับโทษ

ในกรณีที่มิคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้น ได้ยึดถือครอบครองป่าที่ดินได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจที่สั่งให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากป่านั้นได้ด้วย”

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีกับประชาชนผู้เข้าทำการยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่า ทั้งที่ประชาชนใช้พื้นที่ป่าเพื่อการประกอบอาชีพหรือเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวไม่มีความเหมาะสมที่จะเป็นป่าแล้ว จึงเป็นการสมควรที่จะช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและไม่มีที่อยู่อาศัย แต่ได้ยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ป่าก่อนหนึ่งปีก่อนที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ในที่ดิน เพื่อเป็นหลักฐาน ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ กำหนดให้ผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีแต่ไม่ถึงยี่สิบไร่ แต่ได้ยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ป่า เนื้อที่ไม่เกินยี่สิบไร่ไว้ก่อนหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ สามารถประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในที่ดินนั้นได้ โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาความเหมาะสมในการออกหนังสือรับรองการยึดถือและทำประโยชน์ในที่ดินให้ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕๔/๑) โดยสิทธิครอบครองที่ดินที่ได้มานั้น ไม่สามารถโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ตกทอดให้แก่ทายาทโดยธรรม แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ยึดถือครอบครองและทำประโยชน์ยื่นคำขอมีสถิติในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยที่ดินหรือกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕๔/๒)

๒.๒ กำหนดให้ผู้ที่ทำผิดเกี่ยวกับการแผ้วถางป่า แต่ได้กระทำตามเงื่อนไขเพื่อให้ได้สิทธิครอบครองตามมาตรา ๕๔/๑ ไม่มีความผิดและไม่มีโทษ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒ ตร.)

๒.๓ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)